

διαφωτίσῃ ὅλα τὰ σχετικὰ προβλήματα καὶ νὰ δώσῃ ἀπάντηση σὸν ὅλα τὰ ἔρωτήματα ποὺ θέτει ἡ ἔρμηνεία τῶν αἰωνίων Πλατωνικῶν δημιουργημάτων ὅπως τὰ γνωρίζει ἡ Ἰστορία τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Κόσμου. Γιὰ τὸν πνευματικὸν ἔρευνητὴν τοῦ προβλήματος τῆς θέσης τοῦ Νεώτερου Εὑρωπαϊκοῦ Κόσμου μπροστὰ στὸν Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸν Κόσμο, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν πιὸ πάνω πρῶτο λόγο, ὑπάρχει κι ἐνας ἄλλος δεύτερος σοβαρότατος λόγος τῆς ἀδυναμίας τοῦ πρώτου κόσμου νὰ συλλάβῃ τὸ θεῖον νόημα τοῦ Πλατωνικοῦ πανηγυρικοῦ. Καὶ ὁ λόγος αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ὅτι ὁ Εὑρωπαϊκὸς Κόσμος ζῶντας μέσα σὸν ἔνα ἄλλο δλωσδιόλου διαφορετικὸν πνευματικὸν κλῖμα ἀπὸ τὸ πνευματικὸν κλῖμα τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ δὲν κατώρθωσε ποτὲ νὰ ὑψωθῇ στὰ ὕψη τῶν σφαιρῶν τῶν αἰωνίων Μητέρων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας καὶ νὰ συλλάβῃ τὴν ψυχὴ τῆς Μητέρας ὅλων τῶν Μητέρων τῆς Ἑλληνικῆς Ζωῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Μοίρας. Ἡ πιὸ ψηλὴ ἀρχὴ καὶ πηγὴ ὅλης τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ, στὶς στιγμὲς τῆς ἀπόλυτης πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς νίκης του μέσα στὴ Δημιουργία, ἥταν ἡ ἀρχὴ τῆς ἡλιακῆς ἐσωτερικῆς ἀρμονίας τῆς Ζωῆς. Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ βγαίνει ἀπὸ τὴν πνευματικὴν δημιουργίαν ὅλων τῶν ἀνθανάτων πνευματικῶν δημιουργῶν τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ, τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Ἡσιόδου, τοῦ Σόλωνος, τοῦ Πιντάρου, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλῆ, τοῦ Ἀριστοφάνη, τοῦ Σωκράτη, τοῦ Ἀριστοτέλη, καὶ εἶναι ἡ πεμπτουσία καὶ τὸ καταστάλαγμα καὶ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλ. Στὰ αἰώνια ὕψη τῶν κορυφῶν τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, ποὺ γειτονεύουν μὲ τὸ ἀστρα καὶ ὅπου ἡ Ἑλληνικὴ Ψυχὴ αἰστάνεται τὸ πιὸ βαθὺ δέος καὶ τὴν πιὸ βαθειὰ συντριβὴ μπροστὰ στὸ Ἀπειρο καὶ τὴν Αἰωνιότητα ἀκούγονται οἱ ὅριγηλοι καὶ συγκλονιστικοὶ μυστηριακοὶ λόγοι τοῦ Σωκράτη στὸ τέλος τοῦ θεουργήματος τοῦ Πλατωνικοῦ Φαιδρού ποὺ ὅμοιοι τους δὲν ἔανακούστηκαν ποτὲ ἄλλοτε μέσα στὴ Δημιουργία: «Ὦ φίλε Πάν τε καὶ ἄλλοι δσοι τῇδε θεοί, δοίητέ μοι καλῶ γενέσθαι τάνδοθεν· ἔξωθεν δὲ δσα ἔχω, τοῖς ἐντὸς εἶναι μοι φίλια» (279 BC).

Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ τῆς βαθύτατης ἐσωτερικῆς ἀρμονίας τῆς Ζωῆς, «κρείττονος φανερῆς» (Ἑρακλείτ. Fragm. 54), εἶναι δλωσδιόλου ἄγνωστη στὸ Νεώτερο Κόσμο. Ἡ Ζωὴ καὶ ἡ ἐνότητα τῆς Ζωῆς ἔχει διασπαστὴ στὰ Νεώτερα Χρόνια κι ἔχει συντριψτὴ σὲ ἀπειρα θρύψαλα καὶ ἡ διάσπαση αὐτὴ εἶναι αὐτὸ ποὺ περισσότερο καὶ βαθύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλο γνώρισμα διακρίνει καὶ οὖσιαστικὰ χαραχτηρίζει τὴ ζωὴ τοῦ Ἀνθρώπου τῶν Νεώτερων Χρόνων καὶ εἶναι ἡ βαθύτερη αἰτία τῆς ἀπέραντης καὶ ἀσύληπτης σὲ βάθος καὶ φρίκη παγκόσμιας τραγωδίας ὅλου τοῦ Νεώτερου καὶ τοῦ Σύγχρονου Κόσμου. Καρπὸς τῆς διάσπασης αὐτῆς τῆς ζωῆς τοῦ Νεώτερου Κόσμου καὶ ἡ Εὑρωπαϊκὴ φιλοσοφία δὲν ἥταν δυνατὸ ποτὲ νὰ ὑψωθῇ στὸ φῶς τῆς ἀρχῆς τῆς ἀπόλυτης ἐνότητας τοῦ ἀντικειμένου της, τοῦ Κόσμου καὶ τῆς Ζωῆς τοῦ Κόσμου. «Οσοι ἀπὸ τοὺς μελετητὲς τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας δὲν κατώρθωσαν νὰ συλλάβουν τὸ βαθύτατο φιλοσοφικὸ νόημα τοῦ Μ. βγαίνουν ἀπὸ τὰ βάθη τῶν κόσμων τῆς βασικῆς αὐτῆς διάσπασης τῆς ζωῆς στὰ Νεώτερα Χρόνια καὶ συντάσσονται χωρὶς καμμιὰ ἀπολύτως ἀμφιβολία στὴ μεγάλη χορεία ἔκείνων ποὺ δὲν κατώρθωσαν ποτὲ νὰ συλλάβουν τὴν οὖσία τῆς ἀληθινῆς

Φιλοσοφίας και τὴ θέση τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἰστορίας μέσα στὸ γενικὸ σύστημα τῆς Φιλοσοφίας ώς ἐνὸς ἀδιάσπαστου "Ολου, πνευματικῆς μορφῆς και σύνθεσης τοῦ "Ολου τῆς Δημιουργίας ώς ἀρχετύπου τοῦ Λόγου.

Ἡ Φιλοσοφία, στὴν παλαιότερη θεωρία τῆς οὖσίας της και τῆς διαίρεσής της, περιλάβαινε τὴ Γνωσιοθεωρία, τὴ Μεταφυσική, τὴ Λογική, τὴν Ἡθική και τὴν Αἰσθητική. Στὸ νόημα τοῦ χωρισμοῦ αὐτοῦ ἡ Φιλοσοφία ἀγνοοῦσε τελείως τὴν Ἰστορία και τὴν κίνηση τῆς Ζωῆς μέσα στὸ Χρόνο ώς και ὅλα τὰ σπουδαιότατα προβλήματα ποὺ ὑπάγονται στὸν κύκλο τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἰστορίας και τοῦ Πολιτισμοῦ και ἀφηγεῖ ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἀνθρώπινης ζωῆς ποὺ μόνο ἡ φιλοσοφικὴ διερεύνηση τῶν προβλημάτων τους μπορεῖ νὰ ἀνεβάσῃ στὴ σύλληψη τοῦ ἀληθινοῦ νοήματος τοῦ αἰώνιου Ὅντος και στὸ διαφωτισμὸ τῶν ὄντολογικῶν προβλημάτων τῆς Μεταφυσικῆς, ποὺ εἶναι δὲ ὑπέρτατος σκοπὸς τῆς Φιλοσοφίας ώς καθολικῆς συνθετικῆς πνευματικῆς ἐποπτείας τῆς Ζωῆς. Ἀπὸ τὴ στενὴ αὐτὴ ἀποψη τῆς πνευματικῆς θεώρησης τῆς Ζωῆς, ως ἀφηρημένου και ἀδειου πνευματικοῦ σχήματος χωρὶς καμμιὰ συσχέτισή του μὲ τὴν καίουσα πραγματικότητα τοῦ Ἰστορικοῦ Γίγνεσθαι, ἔμεναν κυρίως ἔξω ἀπὸ τὴ φιλοσοφικὴ θεώρηση τῆς ζωῆς τοῦ Κόσμου τὰ σοβαρότατα προβλήματα τοῦ Δικαίου και τῆς Πολιτείας. Ἀλλ ἡ φιλοσοφικὴ θεώρηση τῆς Ζωῆς ἔξω ἀπὸ τὴν Πολιτεία ἥταν θεωρία τῆς Ζωῆς ώς καθαρῆς ἀφαιρεσης τοῦ Νοῦ χωρὶς καμμιὰ σύνδεση μὲ τὸ Συγκεκριμένο και τὸ Πραγματικό, τὸ Ἰστορικό, και ἀφαιροῦσε ἀπὸ τὴ Φιλοσοφία κάθε πραγματικὸ κῦρος. Ἡ φιλοσοφικὴ αὐτὴ θεωρία τῆς Ζωῆς δὲν ἔβασιζόταν στὴν πραγματικὴ Ζωὴ και ἥταν ὀλότελα ἀνεδαφική. Τὰ προβλήματα τῆς Πολιτείας, τοῦ Δικαίου, τῆς Κοινωνίας, τῆς Ἰστορίας, τοῦ Πολιτισμοῦ, εἶναι ἀπὸ τὰ σπουδαιότατα και τὰ φλέγοντα προβλήματα τῆς πραγματικῆς Ζωῆς, τῆς Ἰστορικῆς Ζωῆς, και δὲν εἶναι δυνατὸ ποτὲ νὰ μείνουν ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς ἔρευνας και τοῦ φωτισμοῦ τῆς Δημιουργικῆς Φιλοσοφίας στὸ βαθὺ και ἀπόλυτα ἀληθινὸ νόημα τῆς οὖσίας της. Τὰ προβλήματα αὐτὰ κοντὰ στὸ ἄλλα ἔχουν ὑψιστο ἐνδιαφέρον και ἀπειρη σημασία και ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς δημιουργικῆς Μεταφυσικῆς, γιατὶ μόνο αὐτὰ μποροῦν νὰ ὑψώσουν τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα στὴν ἀληθινὴ κατανόηση και τὸν πραγματικὸ διαφωτισμὸ τῶν αἰώνιων ὄντολογικῶν προβλημάτων τῆς Μεταφυσικῆς και τῶν ἀλληλένδετων μὲ αὐτὰ προβλημάτων τῆς Ἡθικῆς. Τὸ ὑψηλότερο πρόβλημα τῆς Φιλοσοφίας εἶναι τὸ μεταφυσικό, τὸ ὄντολογικὸ πρόβλημα τῆς Ζωῆς. Ὁ φιλοσοφικὸς διαφωτισμὸς τοῦ προβλήματος τοῦ Ὅντος εἶναι ἡ οὖσία τῆς Μεταφυσικῆς, ως τῆς κορυφῆς τῆς Φιλοσοφίας. Ἀλλ ἡ Ἰστορία εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ αἰώνιου ὄντως Ὅντος μέσα στὸν Ἀπειρο Χρόνο. Πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ θεωρηθῇ φιλοσοφικὰ τὸ ὄντως Ὄν χωρὶς νὰ θεωρηθῇ στὸν Ἰστορικὸ φανερωμό του και στὴ ζωὴ του μέσα στὸ Χρόνο ; Ὁ Χρόνος εἶναι ἡ κινητὴ εἰκόνα τῆς Αἰώνιότητας κατὰ τὸ θαυμαστότατο χαραχτηρισμὸ τοῦ Πλ. (Τίμ. 37 Β). Πῶς μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ φιλοσοφικὰ ἡ ὑπερβατικὴ κι ἔξω ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς ἀνθρώπινης Ἐμπειρίας Αἰώνιότητα δίχως νὰ θεωρηθῇ ἡ ἐνυπαρκτικὴ και μέσα στὸ φῶς τῆς Ἐμπειρίας αἰσθητὴ εἰκόνα της, δ ἔχ-

νος; Τὸ δὲ τὸ ὅντας "Οὐ εἶχε ἀπὸ τὸ Χρόνο, τὴν Ἰστορία, εἶναι μιὰ καθαρὴ ἀφαιρεση τοῦ ἀνθρώπινου Λογικοῦ. Ἐάλλος δὲ ἀληθινὴ Φιλοσοφία δὲν εἶναι θεωρία ἀφαιρέσεων τῆς Ζωῆς καὶ διανοητικῶν κατασκευασμάτων χωρὶς καμμιὰ σχέση μὲ τὴν Πραγματικότητα, ἀλλὰ θεωρία τῆς ἴδιας τῆς πραγματικῆς, τῆς χεροπιαστῆς καὶ σπαρταριστῆς, ὅλοσωμης καὶ ὅλοφλογης Ζωῆς, τῆς Ἰστορικῆς Ζωῆς. Ἀπεναντίας δὲ πνευματική θεωρία τοῦ δὲ τὸ ὅντας "Οὗτος στὴν αἰνησή του, διπλας πράγματι εἶναι δὲ ἀληθινὴ ὑψηλὴ Δημιουργικὴ Φιλοσοφία. Ἡ Φιλοσοφία τῆς Ἰστορίας εἶναι δὲ μόνη σκάλα ποὺ ἀνεβάζει στὴν ἀληθινὴ καὶ ὑψηλὴ δημιουργικὴ Μεταφυσική, ὡς καθαρὴ θεωρητικὴ Ἐπιστήμη τοῦ δὲ τὸ ὅντας "Οὗτος, ὡς καθαρὴ Ὁντολογία.

Συνεπῶς δύο περιορίζουν τὸν κύκλο τῆς Φιλοσοφίας μονάχα στὰ προβλήματα τῆς Γνωσιοθεωρίας καὶ τῆς Λογικῆς, τῆς Μεταφυσικῆς καὶ τῆς Ἡθικῆς (σὲ στενὴ ἔννοια) καὶ ἀγνοοῦν τὰ προβλήματα τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἰστορίας θεωροῦν τὴν Φιλοσοφία ἔξω ἀπὸ κάθε δεσμό της μὲ τὴν Ἰστορικὴν Πραγματικότητα καὶ τὴν ἀπογυμνώνουν ἀπὸ κάθε ἀληθινὸν φιλοσοφικὸν κῦρος.

Ἐάλλος δὲ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν τῆς Φιλοσοφίας εἶναι ἀκόμα περισσότερο ἀνεδαφικὴ σχετικὰ μὲ τὴν φιλοσοφία τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου. Ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία θεωροῦσε τὸν Κόσμο καὶ τὴν Ζωὴν καθολικά, σφαιρικά, συνθετικά, ὡς ἔνα "Ολο, ὡς ἔνα ζῶντα Ὁργανισμό. Στὴν θεωρητική της αὐτὴν δὲ μεταφυσικὴ Κοσμοθεωρία ἦταν σὲ ἀπόλυτη ἀρμονία μὲ τὴν Ἡθικὴν Βιοθεωρία. Μεταφυσικὴ καὶ Ἡθική, ἥσαν ἐν τῷ ἀδιάσπαστο "Ολο, ἔνας Κόσμος, ἔνας ζῶν Ὁργανισμός. Ἐάλλος δὲ τὴν Ἡθικής στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα ἦταν ἀσύγκριτα πλατύτερη ἀπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς Ἡθικῆς στὰ Μεταχριστιανικὰ καὶ στὰ Νεώτερα Χρόνια. Ἡ Ἡθική, στὸ νόημα τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου, ἦταν δὲ Ἡθικὴ τῆς Ζωῆς. Ἐάλλος δὲ ζωὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀνθρώπου ἔθεωριῶταν ὡς ζωὴ μέσα στὴν Πολιτεία καὶ μόνο μέσα στὴν Πολιτεία. Μὲ ἄλλους λόγους δὲ Ἡθική, στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα ἦταν «κοινωνική», ἐνῷ σὲ ἀντίθεση δὲ Ἡθικὴ στὸ Μεταχριστιανικὸν καὶ τὸ Νεώτερο Κόσμο εἶναι μόνο «ἄτομική». Ἡ Ἡθική καὶ δὲ Πολιτικὴ στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα ἔταυτις ὄσαν ἀπόλυτα. Ἡ διάκριση τῆς Ἡθικῆς καὶ τῆς Πολιτικῆς, ὡς δυὸς ὅλοτελα ἔχωριστῶν κόσμων, εἶναι διάκριση τοῦ Χριστιανικοῦ καὶ τοῦ Νεώτερου Κόσμου. Ο «Ἀνθρωπος», δὲ Ἑλληνικὸς Ἀνθρωπος, σὲ δὲ τὴν Ἰστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου ὡς τὴν στιγμὴ τῆς πτώσης του (τέλη τοῦ Δ' αἰώνα), ἦταν ἔνα «πολιτικὸν ζῆτον». Στὸ νόημα τῆς Ζωῆς, στὰ μάτια τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων, μονάχα τὸ ἀγρέμια καὶ οἱ θεοὶ ζοῦν ἔξω ἀπὸ τὴν Πολιτεία («δὲ μὴ δυνάμενος κοινωνεῖν δὲ μηδὲν δεόμενος διετάραχειν οὐθὲν μέρος πόλεως, ὡστε δὲ θηρίον δὲ θεός» Ἀριστ. Πολιτ. Α. 2. 1253 Α). Ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔχει τὶς «πολιτικές» τὴν κοινωνικές ἀρετές τῆς «Δικαιοσύνης» καὶ τῆς «Σωφροσύνης» εἶναι μόνο δὲ «ληστὴς» ποὺ μισοῦν ἀνθρώποι καὶ θεοί («οὔτε γὰρ δὲν ἄλλως ἀνθρώπῳ προσφιλής δὲν εἴη δὲ τοιοῦτος οὐτεπέ θεῷ· κοινωνεῖν γὰρ ἀδύνατος· δὲ μὴ ἔνι κοινωνία, φιλία οὐκ δὲν εἴη· φασὶ δὲ οἱ σοφοί... καὶ οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους τὴν κοινωνίαν συνέχειν καὶ

φιλίαν και κοσμιότητα και σωφροσύνην και δικαιότητα, και τὸ ὅλον τοῦτο διὰ ταῦτα κόσμον καλοῦσιν» Πλάτ. Γοργίας 507 Ε — 508 Α). «Ολοὶ οἱ φιλόσοφοι τοῦ καλοῦ καιροῦ τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας τὸ πρόβλημα τῆς «Φύσεως» και τὸ πρόβλημα τῆς «Πολιτείας», τὸ μεταφυσικὸ και τὸ ἡθικὸ πρόβλημα, θεωροῦν ὡς τὰ δυὸ κύρια και ὑψηλότερα προβλήματα τῆς Φιλοσοφίας και ὅλοι τους ὑπῆρξαν φιλόσοφοι και πολιτικοί, μεταφυσικοί και κοινωνικοί φιλόσοφοι, κοινωνικοί νομοθέτες και ἀπόστολοι, κοινωνικοί ἀναμορφωτὲς και μεταρρυθμιστές, κοινωνικοί ἀγωνιστὲς και δημιουργοί. Ὁ Σωκράτης ὡς κύριο σκοπὸ τῆς Φιλοσοφίας θεωρεῖ τὴν «ἀγωγὴν» τοῦ ἀνθρώπου ὡς «πολίτη» και μόνο ἀπὸ τὴν σκοπιὰν τῆς φιλοσοφίας τῆς Πολιτείας εἶναι δυνατὸ νὰ θεωρηθοῦν και φωτιστοῦν ἥ καταδίκη σὲ θάνατο και ἥ ἐκτέλεση τοῦ Σωκράτη, ἥ δραματικῶτατη ζωὴ τοῦ Πλάτωνος και ἥ τραγωδία τῆς ζωῆς τοῦ Ἀριστοτέλη. Τὸ πολιτικογνωμικὸ πρόβλημα και στὴ φιλοσοφία τοῦ Πλάτωνος και στὴ φιλοσοφία τοῦ Ἀριστοτέλη εἶναι ἀπόλυτα ἀλληλένδετο μὲ τὸ μεταφυσικὸ πρόβλημα. Ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ Μεταφυσικὴ εἶναι ἥ μεταφυσικὴ τοῦ ἀνθρώπινου «ζώου». Ἀλλὰ τὸ ἀνθρώπινο «ζῷον» δὲ Ἑλληνικὸς Λόγος τὸ θεωρεῖ ὡς «πολιτικὸν» και μόνο ὡς «πολιτικὸν ζῷον». Ἡ φιλοσοφία τοῦ Ἀνθρώπου ὡς ὄντος ἔξω ἀπὸ τὴν Πολιτεία διφεύλεται μόνο στὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου τῶν βαρβάρων τοὺς ἐκυριάρχησε στὴν Ἱστορία τοῦ Κόσμου ὕστερον ἀπὸ τὴν πτώση τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ και δὲν ἔχει καμιαὶ ἀπολύτως σχέση μὲ τὴ Φιλοσοφία, τὴ Θρησκεία, τὴ Ζωή, τὸ Πνεῦμα και τὴν Ψυχὴ τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου. Καὶ τὰ δυὸ προβλήματα τῆς Φιλοσοφίας, τὸ μεταφυσικὸ και τὸ πολιτικογνωμικὸ πρόβλημα, στὸ νόημα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας, εἶναι δυὸ πλευρὲς ἐνὸς και τοῦ αὐτοῦ προβλήματος, τοῦ προβλήματος τοῦ Ὅντος, τῆς Ζωῆς, τοῦ Κόσμου, τοῦ Ἀνθρώπου, ὡς «πολιτικοῦ ζώου», ὡς δργανικοῦ μέλους τοῦ δργανισμοῦ τῆς Πολιτείας σὲ ἀπόλυτη ἀρμονία μὲ ὅλο τὸν Κόσμο, τὸ Σύμπαν (Μικρόκοσμος—Μακρόκοσμος). Ἡ ζωὴ και τὰ ἔργα τοῦ Πυθαγόρα, τοῦ Ξενοφάνη, τοῦ Ἡρακλείτου, τοῦ Παρμενίδη, τοῦ Ζήνωνα, τοῦ Ἐμπεδοκλῆ και ὅλων τῶν ἀλλων Προσωκρατικῶν φιλοσόφων, τὰ πολιτικοφιλοσοφικὰ ἔργα τοῦ Πλ. και τὰ πολιτικὰ τοῦ Ἀριστοτέλη εἶναι ἀτράνταχτες ἀποδείξεις τῆς ἀπόλυτης αὐτῆς ἀλήθευσις. Ἡ πολιτικὴ φιλοσοφία τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου εἶναι σὲ ἀπόλυτη ἐνότητα μὲ τὴ γενικὴ φιλοσοφία του και ἥ ὅλη φιλοσοφία του μὲ τὴ θρησκεία του. Τὸ αἰώνιο μυστικὸ τοῦ αἰώνιου ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ θαύματος εἶναι ἥ πνευματικὴ θεωρία τοῦ Σύμπαντος ὡς «ζώου», ὡς ἐνὸς ζῶντος «Ολου» και ζῶντος Ὅργανισμοῦ («οὗτος οὖν δὴ κατὰ λόγον τὸν εἴκότα δεῖ λέγειν, τόνδε τὸν κόσμον ζῷον ἐμψυχον ἔννουν τε τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ γενέσθαι πρόνοιαν» Πλάτ. Τίμ. 30 BC).

Στὴν πνευματικὴν αὐτὴν θεωρία τοῦ Κόσμου, Μεταφυσικὴ και Ἡθική, Θρησκεία και Τέχνη, Φιλοσοφία και Ἐπιστήμη, Ἡθικὴ και Λίκαιο και Πολιτικὴ ἀποτελοῦν ἔνα Ὅλο. Καὶ φυσικὰ στὴν πάμφωτη αὐτὴ συγθετικὴ πνευματικὴ θεωρία τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ τὸ κυρίαρχο στοιχεῖο εἶναι τὸ πνευματικὸ στοιχεῖο, δὲ Λόγος, ἥ Ἰδέα. Ὁ αἰσθητός, δὲ φυσικὸς Κόσμος, εἶναι «μορφή» και «σύμβολο» τοῦ πνευματικοῦ Κόσμου, κοσμικὴ ἐνσάρκωση τῆς

·Ιδέας και ἀποκάλυψη τοῦ Θείου. ·Η πρώτη ἀρχὴ τοῦ Κόσμου εἶναι ὑπερβατική, μεταφυσική, πνευματική. ·Ο μεταφυσικὸς κόσμος εἶναι ἡ πρώτη πηγὴ, ἡ πρώτη «αἴτια και ἀρχὴ», τὸ «πρῶτον κινοῦν» τοῦ φυσικοῦ Κόσμου. ·Η ·Ιστορία εἶναι ὁ πνευματικὸς κόσμος στὸ κοσμικό του Γίγνεσθαι. ·Ο ίστορικὸς χῶρος εἶναι ὁ χῶρος τῆς κοσμικῆς ἀποκάλυψης τοῦ κόσμου τοῦ Πνεύματος. ·Ο ·Ανθρωπος εἶναι ἡ αἰσθητὴ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. ·Η ἀνθρώπινη Ζωὴ εἶναι ὁ ἐνανθρωπισμὸς τοῦ Θείου. Μὲ ἄλλους λόγους ἡ ·Ελληνικὴ Κοσμοθεωρία ἀποθέωνε τὸν ·Ανθρωπο, τὸν ὥραῖο ·Ελληνικὸν ·Ανθρώπο, τὸν ἥρωϊκὸν ·Ελληνικὸν ·Ανθρωπο. ·Η ἀπόλυτη ἐνότητα και ταυτότητα τοῦ Θείου και τοῦ ·Ανθρωπίνου, ἡ ἀποθέωση τοῦ ·Ελληνικοῦ ·Ανθρώπου, εἶναι ἡ ὑψηλότερη κορυφὴ τοῦ αἰωνίου ἀρχαίου ·Ελληνικοῦ θαύματος. ·Ο ·Ελληνικὸς ·Λανθρωπομορφισμὸς τῆς πρώτης ·Ελληνικῆς πολυθεϊστινῆς θρησκείας εἶναι ἡ πρώτη στιγμὴ και μαρφῇ και τὸ αἰώνιο πρελούντιο τῆς αἰωνίας αὐτῆς Κοσμοθεωρίας τοῦ ἀπάνου ἀπόδιος τοὺς αἰῶνες δλύφωτου και πανθριαμβευτὴ ·Ελληνισμοῦ. Καὶ ἡ Κοσμοθεωρία αὐτὴ ἀποκορυφάνεται στὴν ·Ελληνικὴ Φιλοσοφία και στὶς υψηλότερες κορυφές της, τὴν Σωκρατικὴν, τὴν Πλατωνικὴν και τὴν ·Αριστοτελικὴν Φιλοσοφία.

Μόνο στὸ φῶς τῆς κοσμικῆς αὐτῆς ἐνότητας εἶναι δυνατὸ νὰ λάμψῃ μπρὸς στὰ μάτια μας τὸ ὑπερούσιο γόημα τοῦ πανηγυρικοῦ τοῦ Πλ. σ^ο ὅλη τὴν ὑπερκόμια μεγαλοπρέπειά του. ·Ο Μ. εἶναι τὸ κατ^ο ἔξοχὴν ἔργο τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας τῆς ·Ιστορίας και τοῦ Πολιτισμοῦ, μιὰ ὑπέροχη υψηλὴ και μεγαλόπρεπη σύνθεση τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας τῆς ·Ιστορίας. ·Ο Πλ. ἀποκαλύπτεται ἐδῶ ὡς ὁ κατ^ο ἔξοχὴν μύστης και μυσταγωγὸς και λεροφάντης τῆς πιὸ υψηλῆς θρησκείας ποὺ εἶδε ὡς σήμερα ὅλος ὁ Κόσμος, τῆς θρησκείας τῆς λερότητας και τῆς λατρείας τοῦ αἰωνίου ·Ελληνικοῦ ·Οντος. ·Ο Πλ. υψώνει στὸ Μ. τὴν αἰωνία πολιτεία τῆς κόρης τοῦ Διός, ποὺ στὰ μάτια του ἐνσαρκώνει τὴν Αἰωνία ·Ελλάδα (εἶναι «·Ελλὰς ·Ελλάδος»), στὸ κέντρο ὅλης τῆς Δημιουργίας και τῆς Αἰωνιότητας. Γιὰ νὰ κατορθωθῇ ν^ο ἀρπαχτῇ τὸ θειότατο αὐτὸ νόημα τοῦ Πλατωνικοῦ ἀριστουργήματος, πρέπει τὸ πνεῦμα νὰ ἔξαρθῃ στὰ ψυχὴ τῶν ὑπερκοσμίων πνευματικῶν ἔξαρσεων και ἀνατάσεων τοῦ ·Αρχαίου ·Ελληνικοῦ Κόσμου ὅπου τὸ ἀπόγειο τοῦ ·Ελληνικοῦ ·Οντος και τῆς ·Ελληνικῆς Δημιουργίας. Στὰ ψυχὴ αὐτὰ σφυρηλατιέται ὁ διαμαντένιος ὑμέναιος τῆς ἀπόλυτης ἐνότητας τῆς ·Ελληνικῆς Ζωῆς. ·Η ·Ελληνικὴ Θρησκεία, ἡ ·Ελληνικὴ ·Ἡθική, ἡ ·Ελληνικὴ Τέχνη, ἡ ·Ελληνικὴ Φιλοσοφία εἶναι ἡ Θρησκεία, ἡ ·Ἡθική, ἡ Τέχνη, ἡ Φιλοσοφία τοῦ ·Ελληνικοῦ δόγματος ·Οντος, τοῦ ·Ελληνικοῦ Κόσμου, τοῦ ·Ελληνικοῦ ·Ανθρώπου, τοῦ ·Ελληνικοῦ Θεοῦ. ·Η ζωὴ τοῦ ·Ελληνικοῦ ·Ανθρώπου, στὶς στιγμὲς τῆς θριαμβευτικῆς κοσμικῆς νίκης της και στὴν πιὸ καθαρὴ και πιὸ ἡλιοφεγγοβόλα μορφή της, πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ὁργανικῆς ἐνότητας τῆς ·Ελληνικῆς Πολιτείας και τῆς ·Ελληνικῆς ·Ατομικότητας—Προσωπικότητας. ·Η ·Ελληνικὴ Προσωπικότητα εἶναι ἡ λιδορόη, «·Ηλιάδα κούρη» (Παρμενίδη «Περὶ φύσεως»), τῆς ·Ελληνικῆς Πολι-

τείας, τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδας. Ἡ οὖν τῆς «Ἑλληνικῆς Πατρίδας» εἶναι ἡ πιὸ ὑψηλὴ ἔννοια τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ, ὁ ἥλιος τοῦ πνευματικοῦ κοσμικοῦ συστήματος καὶ τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Ἡθικῆς καὶ τῆς Τέχνης καὶ τῆς Φιλοσοφίας καὶ γενικὰ τοῦ πνευματικοῦ Σύμπαντος τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ. Χωρὶς τὴν βαθειὰν κατανόησην τῆς ἀλήθειας αὐτῆς εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατο νὰ κατανοηθῇ καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ πνευματικὴ δημιουργία τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ. Χωρὶς τὴν βαθειὰν κατανόησην τῆς ἀλήθειας αὐτῆς εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατο νὰ κατανοηθῇ καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ πνευματικὴ δημιουργία τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου καὶ νὰ φωτιστῇ ὅπως πρέπει τὸ μυστήριο τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ θαύματος. Ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ὡς Μητέρα τῆς Ιδανικῆς καὶ τελείας, τῆς δραίας καὶ θείας δημιουργικῆς καὶ ἡρωϊκῆς καὶ θριαμβευτικῆς ἐλεύθερης Ἑλληνικῆς Προσωπικότητας, ὡς Κοινωνία ἐλευθέρων ἀνθρώπων, ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίδα, εἶναι ἡ κορυφὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ θαύματος. Ἡ κοινωνιολογικὴ ἔρευνα καὶ μελέτη τῆς Κοινωνικῆς Ἰστορίας τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας, ἡ μελέτη καὶ ἡ γνώση τῆς γένεσης, τῆς πρώτης μορφῆς καὶ τῆς ἴστορικῆς ἐξέλιξης τῶν πρώτων ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Κοινωνιῶν, τῶν γενῶν, τῶν κωμῶν, τῶν συνοικισμῶν, τῶν πόλεων, φωτίζει ὅλο τὸ βάθος τοῦ προβλήματος τῆς οὖσίας τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Πολιτείας. Ὁ βαθύτερος καὶ οὖσιαστικὸς χαραχτήρας τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Πολιτείας εἶναι καθαρὰ πνευματικὸς καὶ θρησκευτικός¹. Ἡ λατρεία τῆς πατρικῆς Γῆς στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα σφιχτοδένεται μὲ τὴν πρώτην καὶ πιὸ βαθειὰν θρησκείαν καὶ πίστην τῶν πρώτων Ἑλλήνων, τὴν θρησκείαν τῆς λατρείας τῶν πεθαμένων προγόνων, τῶν ἡρώων τῆς Ἑλληνικῆς Ζωῆς καὶ τῶν θεῶν τῶν πρώτων κοινωνικῶν πυρήνων τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, τῶν οἰκογενειῶν, τῶν γενῶν, τῶν φρατριῶν, τῶν φυλῶν, τῶν ἀστεων. Ὁ Θάνατος ὑπῆρξε ὁ πρώτος μύστης καὶ κοσμικὸς μυσταγωγὸς τῆς θρησκείας τῶν πρώτων ἀνθρώπων καὶ τῶν πρώτων Ἑλλήνων². Καὶ ὁ Θάνατος εἶναι σὲ ἀπόλυτη ἐνότητα μὲ τὴν Ζωὴν καὶ τὴν κορυφὴν τῆς Ζωῆς, τὸν Ἐρωτα. Τὸ μυστήριο τοῦ Θανάτου καὶ τοῦ Ἐρωτος εἶναι τὸ μυστήριο ὅλων τῶν μυστηρίων τῆς Ζωῆς. Ἡ πρώτη θρησκεία τοῦ Κόσμου βγῆκε ἀπὸ τὴν θέληση τῆς Ζωῆς, τὴν θέληση τῆς νίκης τῆς Ζωῆς ἐναντίον τοῦ Θανάτου καὶ τοῦ Μηδενός. Ἡ θρησκεία εἶναι ὁ θρίαμβος τῆς Ζωῆς, τῆς θέλησης, τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς λατρείας τῆς Ζωῆς. Πατριδολατρεία, Ἡρωιλατρεία καὶ Θεολατρεία εἶναι ὅργανικὰ ἀλληλένδετα, στὰ μάτια τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, μιὰ οὖσία, ἕνας κόσμος, μιὰ θρησκεία. Ὁ Ἑλληνικὸς Ἀνθρωπος, τοῦ καλοῦ Ἑλληνικοῦ Καιροῦ (τῆς Ἑλληνικῆς Αὐγῆς καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἡλιομεσημεριοῦ) εἶχε ὑψηλὴ στὴν ὑψηλὴ κι³ ὅλοφωτη συνείδηση τῆς ἀπόλυτης ἐνότητας ὅλης τῆς ζωῆς του, ἐνότητας φυσικῆς καὶ πνευματικῆς, μεταφυσικῆς καὶ ἡθικῆς, θρησκευτικῆς κι⁴ αἰσθητικῆς, πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς (Ἡ διάσπαση τῆς ἐνότητας αὐτῆς κυρίως ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ Ε' αἰώνα εἶναι ἡ βαθύτερη αἰτία τῆς παρακμῆς τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ). Ὁ ἔρως τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδας καὶ ἡ θρησκεία τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς λατρείας τῆς Ἑλληνι-

1. Πρβλ. Fustel de Coulanges *La cité antique*, Βιβλ. III καὶ IV, G. Glotz. *Histoire Grecque* τόμος A' σ. 486.

2. Ἄπειροι εἶναι οἱ δρισμοὶ τῆς Φιλοσοφίας ἀπὸ τὴν Ἀρχαιότητα ὡς σήμερα, ὁ βαθύτερος καὶ τελειότερος ὅμως δρισμός της εἶναι ὁ Πλατωνικὸς δρισμός της ὡς «μελετήματος θανάτου» (Φαίδων 63 Ε—64 Ε, 67 ΔΕ).

κῆς Πατρίδας ύψωνεται ἀπὸ τὸν Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸν Κόσμον ὡς ἡ ύψηλότερη κορυφὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ζωῆς, τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας, τῆς Ἑλληνικῆς Μοίρας. Ὁ θάνατος γιὰ τὴν «ἴερὴ Γῆ» τῶν Πατέρων - Ἡρώων, μυστῶν καὶ Ἱεροφαντῶν, δημιουργῶν καὶ θεμιτιωτῶν τῆς ἐθνικῆς ζωῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδας, καὶ τῶν ἐθνικῶν θεῶν, γεναρχῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου, εἶναι ἡ ὑπέρτατη τιμὴ καὶ δόξα καὶ εὐδαιμονία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀνθρώπου στὴ ζωή του μέσα στὴ Δημιουργία. Ἡ Ἑλληνικὴ Θρησκεία, ἡ Ἑλληνικὴ Τέχνη, ἡ Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία, στὸ μόνο ἀληθινὸν νόημα τους, εἶναι στιγμὲς τῆς θείας Ἱερουργίας καὶ μυσταγωγίας τῆς λατρείας τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδας Ἱερῆς μήτρας, στὰ μάτια τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ, τῆς Ἑλληνικῆς Προσωπικότητας, ὡς κοσμικῆς ἐνσάρκωσης καὶ ἀποκάλυψης καὶ ζωντανῆς μορφῆς καὶ εἰκόνας τῆς Ἄγιας καὶ Ἱερῆς Τοιάδας τοῦ αἰωνίου Ἑλληνικοῦ Ὅντος, τῆς Ἱερῆς Τοιάδας τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀνθρώπου.

Γιὰ νὰ ύψωθῇ δὲ Παρθενώνας ὅλων τῶν Παρθενῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου, δὲ Παρθενώνας τῆς Ἑλληνικῆς Πατριδολατρείας, πρόσφεραν τὸ αἷμά τους ὅλοι οἱ αἰώνιοι ἐθνικοὶ προφῆτες καὶ κοσμικοὶ Ἱεροφάντες τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς τοῦ αἰωνίου Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς αἰωνίας θρησκείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνισμοῦ. Ἀπὸ τοὺς αἰῶνες τῆς Ἑλληνικῆς Αὔγης ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ θείου Ὄμηρου. Ὁ βαθύτερος καὶ ύψηλότερος ἔρως ὅλων τῶν Ὄμηρικῶν ἥρωών εἶναι δὲ ἔρως τῆς Ἑλληνικῆς πατρικῆς γῆς. Κανένα ἄλλο αἴσθημα δὲν εἶναι τόσο βαθὺ καὶ δὲν κυριαρχεῖ ἀπόλυτα στὴν ψυχή τους δύπως δὲ ἔρως τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδας. Ολοι οἱ ἥρωες τῶν Ὄμηρικῶν τραγουδιῶν, τῶν πρώτων δημοτικῶν «κλέφτικων τραγουδιῶν» τῆς Αἰωνίας Ἑλλάδας, πολεμῶντας στὴν Ἀσία ἢ παλεύοντας μὲ τὰ στοιχεῖα τῆς Φύσης μέσον στὰ φουρτουνιασμένα πέλαγα τῆς Μεσογείου ἢ ναυάγια καὶ συντρίμμια σὲ ἀπόκοσμες ἔνεσις ἀκρογιαλιές καὶ μακρυνὲς ἀγνωστες μυστηριακὲς χῶρες ζοῦν πάντα μὲ τὸ ἵερὸ δραμα τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδας καὶ τὸ γλυκὸ καὶ θεῖο καῦμὸ τοῦ γυρισμοῦ τους καὶ τοῦ ἔψυχισμοῦ τους ἀπάνω στὰ Ἱερά χώματα τῆς Γῆς τῶν πατέρων τους δύπου πρωταντίκρυσαν τὸ ἄγιο φῶς τοῦ Κόσμου. Ὁ πιὸ σκληρὸς καὶ πιὸ φαρμακερὸς θάνατος, στὰ μάτια τους, εἶναι δὲ θάνατος στὴν ἔενητειὰ μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρικὴ καὶ μητρικὴ γῆ τους¹. Ἡ θεὰ Θέτιδα θρηνεῖ στὴν Ἰλιάδα (Σ. 59—60, 440—441), γιατὶ οἱ Μοῖρες τοῦ Ἀχιλλέα, τοῦ γυιοῦ της, τοῦ γράφουν νὰ πεθάνῃ στὴν Τροία μακριὰ ἀπὸ τὴν γῆ ποὺ τόνε γέννησε. Ὁ Ἀγαμέμνονας γυρίζοντας ὕστερον ἀπὸ τὸν Ἑλληνοτρωϊκὸ πόλεμο στὴν πατρικὴ γῆ του, δύπου θάβρη τὸν πιὸ φριχτὸ θάνατο ἀπὸ τὰ χέρια τῆς ἀνομης γυναικας του, ποτίζει μὲ πύρινα δάκρυα τὸ ἄγια χώματα δύπου πρωτοβλάστησε καὶ ποὺ θεὸς ἀφῆσῃ σὲ λίγο γιὰ πάντα:

«... πολλὰ δὲ ἀπὸ αὐτοῦ

δάκρυα θερμὰ χέονται, ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν». (Ὀδυσ. Δ. 522—23).

1. Ἡ φιλοσοφία αὐτὴ εἶναι ἡ αἰωνία φιλοσοφία τῆς αἰωνίας Ἑλληνικῆς Ψυχῆς. Τὰ πιὸ σπαραγχτικὰ καὶ πιὸ χαραχτηριστικὰ Νεοελληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια είναι τὰ «τραγούδια τῆς Εενητειᾶς» ('Εκλογὲς ἀπὸ τὰ τραγούδια τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ν. Γ. Πολίτη, σ. 217—226).

‘Ο πιὸ ώραῖος θάνατος γιὰ τοὺς “Ελληνες ἥρωες τοῦ Ὄμηρου εἶναι διάνατος γιὰ τὴν Πατρίδα, τὴν πιὸ γλυκειὰ ἔρωμένη δὲ τῆς ζωῆς τους: «... εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης» (⁹Ιλιάδ. Μ. 243), «... οὐδὲν γλύκιον τῆς πατρίδος» (⁹Οδύσ. Ι. 27—28, 34), «... κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν» (⁹Οδυσ. Ν. 354), «... οὐ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένω περὶ πάτρης

τεθνάμεν· ἀλλ’ ἄλοχός τε σόη καὶ παῖδες ὅπισσω
καὶ οἶκος καὶ κλῆρος ἀκήρατος¹» (⁹Ιλιάδ. Ο. 496—98).

Οἱ θεῖοι αὗτοὶ στίχοι τοῦ πρωτεύοντος τοῦ αἰώνιου Ἐλληνισμοῦ ἀποκαλύπτουν τὸ αἰώνιο νόημα τῆς Ἐλληνικῆς Πατριδολατρείας ποὺ θὰ τραγουδήσουν στὰ τραγούδια τους δὲ οἱ ποιητὲς τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας.

‘Ο ἔρως τῆς Ἐλληνικῆς Πατρίδας ὑψώνεται γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ποίηση τοῦ πατριάρχη τῆς Ἐλληνικῆς θεολογίας καὶ θεολατρείας, τοῦ Ἡσιόδου, σὲ ἀληθινὴ θρησκεία. Στὰ μάτια τοῦ πρώτου προφήτη τῆς θρησκείας τοῦ Ἐλληνικοῦ Ἐθνισμοῦ ἡ Αἰωνία Ἑλλάδα φεγγοβολάει ως «ἴερη», ως πηγὴ τοῦ «Θρησκευτικοῦ» καὶ τοῦ «Θρησκευτικοῦ δέους» (⁹Ἐργ.-⁹Ημ. 653).

‘Ο Καλλίνος τραγουδάει στὸ ἀκρογιάλια τῆς Ἰωνίας τὰ αἰώνια δόγματα τῆς θρησκείας δὲ τῶν θρησκειῶν δικαιούμενον τοῦ Κόσμου ποὺ πρωτοτραγούδησε δ’ Ὄμηρος: «... καὶ τις ἀποθνήσκων ὕστατ⁹ ἀκοντισάτω,
τιμῆν τε γάρ ἐστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
γῆς πέρι καὶ παίδων κουριδίης τε ἀλόχου ...».

Καὶ τὸ θεῖο σκοπὸ τοῦ τραγούδιοῦ τῆς Ἐλληνικῆς Ἀθανασίας κρατάει ἡ μούσα τοῦ Τυρταίου: «Τεθνάμεναι γάρ καλὸν ἐπὶ προμάχοισι πεσόντα
ἄνδρ⁹ ἀγαθὸν περὶ τῇ πατρίδι μαρνάμενον»
καὶ ἡ μούσα τοῦ Θέογνι:

«“Ἡδ⁹ ἀρετή, τόδ⁹ ἀευλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον
κάλλιστόν τε φέρειν γίνεται ἀνδρὶ σοφῷ·
ἔνδον δ⁹ ἐσθλὸν τοῦτο πόλητ⁹ τε παντί τε δήμῳ,
ὅστις ἀνὴρ διαβάν⁹ ἐν προμάχοισι μένῃ» (1003—1006).

‘Η μούσα τοῦ Σιμωνίδη στεφανώνει μὲ τὰ ὠραιότερα στεφάνια τοῦ λόγου τοὺς ἥρωες τῶν Ἐλληνοπερσικῶν πολέμων: «Τῶν ἐν Θερμοπύλαις θανόντων εὐκλεὴς μὲν ἀ τύχα, καλὸς δ⁹ δ πότμος, βωμὸς δ⁹ δ τάφος ...».

‘Ο Πίνταρος εἶναι δὲ θεῖος Ἱεροφάντης καὶ ὑμνωδὸς τῆς αἰωνίας θρησκείας τοῦ Ἱεροῦ ὑμεναίου τῆς Ἐλληνικῆς θεολατρείας καὶ τῆς Ἐλληνικῆς Ἡρωολατρείας: «“Ἐν ἀνδρῶν, ἐν θεῶν γένος· ἐκ μιᾶς δὲ πνέομεν
ματρὸς ἀμφότεροι ...» (Νεμεον. VI. 1—3).

‘Ο Σιμωνίδης, δὲ Βακχυλίδης (ὕμνος στὸ Θησέα), δὲ Πίνταρος θεμελιώνον τὴν θρησκεία τῆς λατρείας τῶν «Ἀθηνάων Ἱεράων», ποὺ τὸ πρῶτο ἀγιοφῶς τῆς ἀχτινοβολάει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων τῆς Ἐλληνικῆς Αὐγῆς (⁹Οδύσσ. Λ. 321—325, ⁹Ἡσιόδου ΗΟΙΩΝ Fragmenta). Καὶ δὲ διόπληχτος ποιητὴς τῶν «Περσῶν» μὲ τὸν Ἱερὸ παιάνα του, ποὺ ὅμοιός του δὲν ξανακούστηκε ποτὲ ἀλλοτε ἀπάνω στὴ Γῆ, σαλπίζει μέσα στὸ Θέατρο τοῦ Ἀπείρου

1. «Δόξα εἶναι δὲ θάνατος γιὰ τὴν πατρίδα, γιὰ τὴν γυναικα σου καὶ τὰ παιδιά σου, τὴν πατρικὴ ἐστία σου καὶ τὰ πατρικὰ ἀγαθά σου».

καὶ τῆς Αἰωνιότητας τὸ ἀστραφτερὸν καὶ ὑπερούσιον νόημα τῆς Ἱερῆς Ἑλληνικῆς Τοιάδας τῆς Ἑλληνικῆς Θεολατρείας, Πατριδολατρείας καὶ Ἡρωλατρείας:

«... ὁ παῖδες Ἑλλήνων ἵτε,
ἔλευθεροῦτε πατρίδα, ἔλευθεροῦτε δὲ
παῖδας, γυναικας, θεῶν τε πατρών ἔδη,
θήκας τε προγόνων· νῦν ὑπὲρ πάντων ἄγων» (402—405).

Ο βαθύτερος πόνος δὲ λων τῶν ήρωων τῶν τραγωδιῶν τοῦ Σοφοκλῆ εἶναι δὲ πόνος τῆς Πατρίδας. Καὶ τὸ τελευταῖο σπαραχτικὸ μοιρολόγι τῆς μοναδικῆς στὴν Ἰστορία δλον τοῦ Κόσμου Ἀντιγόνης, ποὺ νέα, παρθένα, ἀφιλη, ἀνέραστη καὶ ἀνυμέναιη κατεβαίνει στὸν "Αδη γιὰ νὰ πάρῃ ἀντρα της τὸν Ἀχέροντα, ἀπευθύνεται στὸ φῶς τοῦ ἥλιου τῆς τρισάγιας πατρικῆς γῆς (Ἀντιγ. 806 ...). Καὶ η Ἰφιγένεια τοῦ Εὑρυπίδη μὲ τὸν ἡρωϊκὸ θάνατό της γιὰ τὴν Αἰωνία Ἑλλάδα υψώνεται ἀπάνου ἀπὸ τὴν Αἰωνιότητα ὡς η κορυφαία τοῦ αἰωνίου μυστικοῦ χοροῦ ἀπείρων Ἑλληνίδων ἡρωισσῶν καὶ τοῦ Ἀρχαίου καὶ τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ τοῦ Νεώτερου καὶ τοῦ Σύγχρονου Ἑλληνισμοῦ ποὺ μὲ τὸν ἄγιο ἴχωρα τους φωτοβόλησαν καὶ φωτοβολοῦν τοὺς δρόμους τῆς Ἑλληνικῆς Μοίρας πρὸς τὶς κορυφὲς τῆς Ἀθανασίας καὶ τῆς Αἰωνιότητας! Η Ἰφιγένεια τοῦ Εὑρυπίδη εἶναι η ἴδια η Αἰωνία Ἑλλάδα μὲ σάρκα καὶ κόκκαλα. Οἱ λόγοι της κάνουν ν' ἀνατριχιάζῃ τὸ Σύμπαν, ἀντηχοῦν καὶ θ' ἀντηχοῦν αἰώνια μέσον στὸ "Απειρο κι ἀπάνω ἀπὸ τὴν ἀβύσσο τοῦ Χρόνου: «Τοῦμὸν δὲ σῶμα τῆς ἐμῆς ὑπὲρ πάτρας καὶ τῆς ἀπάσης Ἑλλάδος γαίας ὑπερ ψῆσαι δίδωμ' ἔκοῦσα πρὸς βωμὸν θεᾶς ἀγοντας ...» (Ἰφιγ. Αὐλ. 1551 ...)

«... ἔμρεψας Ἑλλάδι με φάος ...» (Ἰφιγ. Αὐλ. 1502).

«Βαρβάρων δ' Ἑλληνας ἀρχειν εἰκός, ἀλλ' οὐ βαρβάρους,
Μῆτερ, Ἑλλήνων· τὸ μὲν γὰρ δοῦλον, οἱ δ' ἔλευθεροι» (Ἰφιγ. Αὐλ. 1400-1).

Τὸ ἴδιο γιὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὁμορφιὰν καὶ τὴν λάμψην, τὴν «Εὔκλεια», τῆς αἰωνίας καὶ θείας Ἑλληνικῆς Πατρίδας δίνει τὴν ζωὴν της καὶ τὸ ίεοδ αἷμά της η αἰθερία καὶ ὑπερκόσμια κι ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς τῶν αἰωνίων Ἑλληνικῶν Μητέρων κατεβασμένη ἀδερφὴ τῆς Ἀντιγόνης καὶ τῆς Ἰφιγένειας Μακαρία τοῦ Εὑρυπίδη: «κάλλιστον ηὔρυκτον, εὐκλεῶς λιπεῖν βίον ... τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἐγὼ δίδωμ' ἔκοῦσα ... ἀλλ' ἔλευθέρως θάνω» (Ἡρακλειδ. 531—59).

Μόνο στὸ φῶς τῆς αἰωνίας αὐτῆς φιλοσοφίας δὲ λων τῶν ἀθανάτων μυσταγωγῶν τῆς αἰωνίας θρησκείας τῆς Ἑλληνικῆς Πατριδολατρείας εἶναι δυνατὸ νὰ νοηθῇ τὸ πατριδολατρικὸ πάθος τοῦ Πλατωνικοῦ Κρίτωνος: «μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἀλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστιν η πατρὶς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον ...» (51 Α) καὶ μόνο στὴ μέθη τῆς ὑπερκόσμιας μουσικῆς δὲ λων τῶν πνευματικῶν ἔμναρχῶν τοῦ ὑπερχονικοῦ Ἑλληνισμοῦ μπορεῖ ν' ἀστράψῃ μπρὸς στὰ μάτια μας τὸ πραγματικὸ νόημα τοῦ Πλατωνικοῦ μνημοσύνου τῶν ἡρώων τῆς Αἰωνίας Ἑλλάδας καὶ ἀποκαλυπτικοῦ συνάμα τῆς κοσμικῆς θέσης καὶ μοίρας τοῦ ὑπεραιώνιου Ἑλληνισμοῦ. Τὰ ἀθανάτα ἀριστουργήματα τῆς πνευματικῆς δημιουργίας τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ εἶναι δυνατὸ νὰ νοηθοῦν μόνο ὡς αἰώνια μνημεῖα τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς οὐσίας καὶ τῆς ζωῆς τῆς ἀγιας καὶ Ἱερῆς Τοιάδας τῆς Αἰωνίας Ἑλλάδας, τῆς Τοιάδας τῆς λατρείας τοῦ ὠραίου Ἑλληνικοῦ

Θεοῦ, τοῦ ὁραίου Ἐλληνικοῦ Κόσμου (τῆς Ἐλληνικῆς Πατρίδας) καὶ τοῦ ὁραίου Ἐλληνικοῦ Ἀνθρώπου (τοῦ Ἐλληνικοῦ Ἡρωα). Ὁποιος δὲν ἔχει τὴν πνευματικὴν καὶ ἡμικὴν δύναμην νὰ ὑψωθῇ στὰ ὑπερκόσμια ὑψη τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Τριάδας τῆς Ἐλληνικῆς Δημιουργίας δὲν ἔχει καμμιὰ θέση μέσα στὸν Παρθενώνα τοῦ Ἱεροῦ Λόγου τῆς Ἀρχαίας Ἐλλάδας. Κάθε ὑψηλὴ πνευματικὴ δημιουργία ἐκφράζει καὶ ἀποκαλύπτει κι ἀσθμητοποιεῖ τὴν οὐσίαν καὶ τὸ βαθύτερο ὑπερχρονικὸν Ἔγώ, τὸ αἰώνιο πνεῦμα καὶ τὴν αἰώνια ψυχὴν ἐνὸς λαοῦ, εἶναι, στὴν πραγματικότητα, μιὰ αἰώνια μουσικὴ συμφωνία φωνῶν ποὺ φτάνουν ἀπὸ τὰ βάθη ὅλων τῶν αἰώνων ὅλης τῆς Ἰστορικῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ δ.Μ. τοῦ Πλ. εἶναι ἡ θεία συμφωνία τῆς αἰώνιας ἥρωϊκῆς Ἡλιάδας Πανελλάδας καὶ τῆς Ἰστορικῆς της Μοίρας, ποὺ οἵ φωνές της ἔρχονται ἀπὸ τὰ βάθη ὅλων τῶν αἰώνων τῆς Ἐλληνικῆς Ἰστορίας. Κάθε λόγος του, κάθε φράση του, κάθε λέξη του, εἶναι συμπύκνωση καὶ ἀστραποβόλημα τῶν πιὸ βαθιῶν καὶ τῶν πιὸ ὑψηλῶν αἰσθημάτων, πόθων, καῦμῶν, ἔξαρσεων, ἀνατάσεων, ἐκστάσεων, δραμάτων, δνείρων, δραμάτων, τραγῳδιῶν, πόνων, ἀγώνων, μικῶν, θριάμβων, διυθυράμβων τῆς αἰώνιας Πανελληνικῆς Ψυχῆς. Μιὰ αἰώνια Φωτοσύνθεση ὅλης τῆς Ζωῆς, ὅλης τῆς Ἰστορίας καὶ τῆς Μοίρας ὅλων τῶν Μοιρῶν τοῦ παναιώνιου καὶ ὑπεραιώνιου Ἐλληνισμοῦ. Μόνο στὸ Ἱερὸν πνεῦμα τῆς Σύνθεσης αὐτῆς καὶ μόνο στὸ πνεῦμα τῆς Σύνθεσης αὐτῆς εἶναι δυνατὸν νὰ λάμψῃ μπρὸς στὰ μάτια μας τὸ αἰώνιο φῶς τῆς Πλατωνικῆς μυσταγωγίας τοῦ ἀθανάτου αὐτοῦ Πλατωνικοῦ Ἱερουργήματος. Τὸ μόνο φῶς ποὺ ὑψώνει στὸν Ἱερὸν κόσμο τῶν αἰώνιων ἀριστουργημάτων τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας καὶ ὅλης τῆς πνευματικῆς δημιουργίας τοῦ Ἀρχαίου Ἐλληνικοῦ Κόσμου εἶναι τὸ φῶς τῆς θεοστάλαχτης οὐσίας τοῦ αἰώνιου Ἐλληνικοῦ Ὄντος, τῆς αἰώνιας Ἐλληνικῆς Ψυχῆς καὶ τοῦ αἰώνιου Ἱεροῦ καὶ Ἀγίου Ἐλληνικοῦ Λόγου. Τὸ φῶς τῆς θείας αἰώνιας οὐσίας τοῦ Ἱεροῦ καὶ ἀγίου Ἐλληνικοῦ Ὄντος λείπει ἀπὸ τὸν Εὑρωπαϊκὸν Κόσμο, ἐνα κόσμο στὸ βάθος βαρβάρων (στὸ νόημα τοῦ Ἀρχαίου Ἐλληνισμοῦ), καὶ δ λόγος αὐτὸς εἶναι δ βαθύτερος λόγος τῆς ἀδυναμίας τοῦ Εὑρωπαϊκοῦ Κόσμου νὰ ὑψωθῇ στοὺς οὐρανοὺς τῆς αἰώνιας ἥλιακῆς Συμφωνίας τοῦ Πλατωνικοῦ πανηγυρικοῦ.

3. Η ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ Ο ΒΑΘΥΤΕΡΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΕΝΕΞΕΝΟΥ. Ο ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΤΟΥ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗ

Τὸ ἀληθινὸν νόημα τοῦ Μ. δὲ φωτίζεται μονάχα μὲ τὴν προβολή του μέσα σ' ὅλη τὴν πνευματικὴν δημιουργία τοῦ δημιουργοῦ του καὶ στὸ φῶς τοῦ πατριδολατρικοῦ πάθους καὶ τῆς πατριδολατρικῆς θρησκείας τοῦ Ἀρχαίου Ἐλληνικοῦ Κόσμου, ἀλλὰ βγαίνει ὀλοκάθαρα κι ὀλόφωτα καὶ ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ λόγια τοῦ ἀρχαίου κειμένου. Ἡ φωτεινὴ ἐρμηνεία τοῦ κειμένου τοῦ Μ. ποὺ ἔχουμε στὰ χέρια μας ἀποκαλύπτει τὸ ἀληθινὸν νόημα καὶ ὅλο τὸ βάθος τῶν φιλοσοφικῶν στοχασμῶν τοῦ δημιουργοῦ του.

Τὸ Μ. συγκροτοῦν δυὸ κυρίως μεγάλα μέρη, δ διάλογος τοῦ προοιμίου

ποὺ κλείνει μὲ τὸ διάλογο τοῦ ἐπιλόγου, καὶ ὁ κύριος πανηγυρικὸς λόγος. Στὸ κατώφλι τοῦ πανηγυρικοῦ ὑπάρχει ὁ εἰρωνικὸς διάλογος τοῦ Σωκράτη καὶ τοῦ Μενέξενου. Ὁ διάλογος αὐτὸς ἔδωσε λαβὴ σ' ὅλες τὶς παρανοήσεις καὶ παρερμηνεῖες τοῦ πανηγυρικοῦ λόγου ποὺ ἀκολουθεῖ κι^ν ἀπάνω στὸ διάλογο αὐτὸ βασίστηκε ἡ ἐρμηνεία πὼς ὁ Πλ. μὲ τὸ ἔργο του αὐτὸ θέλησε μόνο νὰ σατυρίσῃ τοὺς δῆτορες τοῦ καιροῦ του καὶ δὲν εἶχε σ' αὐτὸ κανέναν ἄλλο σοβαρὸ σκοπό. Ὁ διάλογος αὐτὸς στ^ο ἀληθινὰ δυσκολεύει τὴν ἀληθινὴ ἐρμηνεία τοῦ ὅλου ἔργου, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ στηρίξῃ τὴν πιὸ πάνω παρερμηνεία τοῦ Πλατωνικοῦ λόγου. Ἡ μελέτη τοῦ διαλόγου αὐτοῦ θέτει ώρισμένα ζητήματα ποὺ δυσκολεύουν τὴν κατανόηση τοῦ ὅλου ἔργου ὃταν δὲν κατορθώνεται νὰ διαφωτιστῇ ἡ δργανικὴ σχέση τοῦ προοιμιακοῦ διαλόγου μὲ τὸν πανηγυρικό. Γιὰ τὸ διαφωτισμὸ δλων αὐτῶν τῶν καθαρὰ φιλολογικῶν ζητήματων παραπέμπουμε στὴν εἰσαγωγὴ τοῦ Kurt Hildebrandt ποὺ ἀκολουθεῖ τὴν εἰσαγωγὴ αὐτή. Ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ K. H. διαφωτίζει θαυμασιώτατα ὅλ^α αὐτὰ τὰ ζητήματα. Ἐκεῖνο ποὺ ἔχουμε νὰ τονίσουμε νὰ τονίσουμε ἔδω γενικὰ εἶναι ὅτι ὁ διάλογος τοῦ προοιμίου πρέπει νὰ ἐρμηνευτῇ στὸ φῶς τοῦ πανηγυρικοῦ ποὺ ἀκολουθεῖ καὶ σὲ ἀπόλυτη ἀρμονία μὲ τὸ λόγο αὐτό. Τὸ βάρος τοῦ ὅλου ἔργου πέφτει στὸν πανηγυρικὸ καὶ ὅχι στὸ διάλογο τοῦ προοιμίου. Ὅταν ξεκινήσουμε ἀπὸ τὴν βασικὴ ἀλήθεια, ὅτι ὁ πανηγυρικὸς λόγος εἶναι γνήσιο ἔργο τοῦ Πλ. ποὺ ἐνσωματώνει ὑψηλότατους σκοποὺς τοῦ δημιουργοῦ του, δπως βγαίνει ἀποδειχτικώτατα καὶ μὲ ἀπόλυτη βεβαιότητα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν πανηγυρικὸ λόγο δπως θὰ ἐρμηνευτῇ πιὸ κάτω, εἶναι εὐκολώτατο νὰ συλλάβουμε τὸν δργανικὸ δεσμὸ ποὺ συνδέει τὰ δυὸ μέρη τοῦ Πλατωνικοῦ ἔργου. Ἡ ἀληθινὴ ἐρμηνεία τοῦ ὅλου ἔργου πρέπει στὸ φῶς τοῦ πανηγυρικοῦ νὰ ζητήσῃ τὸ φῶς τοῦ προοιμιακοῦ διαλόγου καὶ στὸ φῶς αὐτὸ νὰ συλλάβῃ τὸ βαθύτερο λόγο τοῦ ἐσωτερικοῦ δεσμοῦ τῶν δυὸ αὐτῶν μερῶν. Χωρὶς τὸν ἀληθινὸ διαφωτισμὸ τῆς δργανικῆς ἐνότητας καὶ τῶν δυὸ αὐτῶν μερῶν δὲν εἶναι δυνατὸ ν^ο ἀρπαχτῇ τὸ βαθύτερο νόημα τοῦ ὅλου ἔργου καὶ εἶναι ἀναπόφευχτη ἡ παρερμηνεία του καὶ ἡ θεωρία πὼς ὁ εἰρωνικὸς τόνος τοῦ διαλόγου τοῦ προοιμίου ἀντανακλᾶ καὶ στὸν πανηγυρικὸ καὶ πὼς συνεπῶς ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ φιλοσόφου εἶναι μόνο ἡ σάτυρα τῶν σοφιστικῶν δητόρων τῆς ἐποχῆς του. Ὅχι, ὁ σκοπὸς τοῦ φιλοσόφου εἶναι «σοβαρότατος» καὶ ὁ σκοπὸς αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς ὅλης τῆς ζωῆς του καὶ ὅλης τῆς αἰωνίας πνευματικῆς δημιουργίας του, ἡ πνευματικὴ καὶ ἡ ἥθικὴ ἀναγέννηση τοῦ Ἑλληνισμοῦ τοῦ καιροῦ του καὶ ἡ ἐξύψωσή του στὰ ὕψη ποὺ ἐπιβάλλει ἡ ὑπερχρονικὴ ἴστορικὴ μοίρα του, ποὺ βγαίνει ως ὑπέρτατη ἐθνικὴ κατηγορικὴ προσταγὴ ὅλης τῆς ζωῆς του ἀπὸ τὸν κοσμοϊστορικὸ δόλο του καὶ σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες τῆς ιστορίας του καὶ προπάντων στὰ χρόνια τῶν πολέμων του ἐναντίον τοῦ κάτω ἀπὸ τὴν ἥγεσία τῶν Περσῶν καὶ τῶν Μήδων συνασπισμένου κόσμου τῶν βαρβάρων τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἡ ταχτικὴ τοῦ Πλ. εἶναι ἔδω ἡ ἵδια ποὺ ἀκολουθεῖ καὶ στ^ο ἄλλα ἔργα του καὶ μάλιστα στὴν ἀρχὴ τοῦ «Φαίδρου». Ἀπὸ τὴν εἰρωνία, τὴν σατυρικὴ διάθεση, τὸ χαριτολόγημα ἀνεβαίνει στὰ ὕψη. Ἡ εἰρωνία εἶναι μέσα στὴ

φύση τοῦ Ἐλληνικοῦ Πνεύματος καὶ μιὰ μορφὴ τῆς Ἐλληνικῆς Ἐλευθερίας καὶ τοῦ ἀνώτερου Ἐλληνικοῦ Ἀνθρωπισμοῦ καὶ κλείνει μέσα της τὸ σπόρο τῆς μεγάλης Ἐλληνικῆς κοσμικῆς πνευματικῆς νίκης. Ἡ φιλοσοφία τῆς Ἐλληνικῆς εἰδωνίας εἶναι βαθύτατη, ἀλλ᾽ ἡ πλατειὰ ἀνάπτυξή της ἔδω θὰ μᾶς πήγαινε πολὺ μακριά. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ τονιστῇ ἔδω εἶναι ὅτι δ. Μ. εἶναι «σοβαρότατο» ἔργο τοῦ Πλ., ἀπὸ τὰ «σοβαρότατα», κριτιμώτατα καὶ χαραχτηριστικώτατα ἔργα ὅλης τῆς πνευματικῆς Ἰστορίας τοῦ Ἀρχαίου Ἐλληνισμοῦ. «Σοβαροί» δὲν εἶναι μόνο οἱ ἐρμηνευτές του ἔκεινοι ποὺ δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ ἰδοῦν, νὰ θαυμάσουν καὶ νὰ χαροῦν τὸ ὑψηλότατο καὶ θειότατο νόημά του. Τὸ νὰ μιλάῃ κανεὶς γιὰ ἔλλειψη «σοβαρότητας» στὸ ἔργο ἐνὸς φιλοσοφικοῦ πνεύματος τοῦ ὕψους τοῦ Πλ. εἶναι ὑπέρτατη «ἀσέβεια», καρπὸς οἰκτρότατης πνευματικῆς πλάνης. Ἐκεῖνο ποὺ δὲν μπορεῖ καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ποτὲ νὰ ἀμφισβητηθῇ στὴν ἐρμηνεία τοῦ Μ., ὅταν δὲν ἐρμηνευτής του βρίσκεται στὸ ὕψος ποὺ πρέπει καὶ εἶναι σὲ θέση νὰ σταθῇ στὸ ἐπίπεδο τῆς ἐπιστημονικῆς «σοβαρότητας» ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ ἐρμηνεία τῶν Πλατωνικῶν ἀριστουργημάτων, εἶναι δὲ «σοβαρότατος» τόνος τοῦ Πλατωνικοῦ πανηγυρικοῦ. Αὐτὸ δὲν τὸ βλέπουμε μὲ ἀπόλυτη ἐνορατική καὶ χεροπιαστὴ βεβαιότητα μογάχα μὲ τὰ μάτια τοῦ πνεύματός μας, στὴν πνευματικὴ θεωρία μὲ θρησκευτικὸ δέος στὴν ψυχὴ τῶν γιγαντιαίων πνευματικῶν ἀνατάσεων τοῦ φιλοσόφου καὶ ἔξαρσεων τοῦ φιλοσοφικοῦ στοχασμοῦ του πρὸς τὰ ὕψη καὶ τοὺς κόσμους τῶν πιὸ ὑψηλῶν φιλοσοφικῶν κοσμοθεωρητικῶν καὶ βιοθεωρητικῶν ἀρχῶν τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρχαίου Ἐλληνικοῦ Κόσμου, ἀλλὰ τὸ αἰστανόμαστε, τὸ βλέπουμε καὶ τὸ ἀκοῦμε καὶ τὸ ζοῦμε καὶ μέσα στὰ βάθη τῆς Ἐλληνικῆς ψυχῆς καὶ συνείδησής μας στὴ σεισμικὴ δύνησή της ὡς τὰ τρίσβαθα καὶ τὸ ἀδυτα τῶν ἀδύτων της στὸ ἀκουσμα—μὲ δάκρυα στὰ μάτια—τῶν συγκλονιστικώτατων καὶ ὑπερθειότατων Πλατωνικῶν λόγων τῆς αἰωνίας Μοίρας τοῦ Ἐλληνισμοῦ, ὡς ἔθνους καὶ ὡς φυλῆς μέσα στὸ Σύμπαν.

Σκοπὸς τῆς Εἰσαγωγῆς αὐτῆς εἶναι μόνο δὲ φωτισμὸς τοῦ φιλοσοφικοῦ νοήματος τοῦ ἀνθάνατου Πλατωνικοῦ ἀριστουργήματος καὶ μόνο δὲ σκοπὸς αὐτὸς θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ ἔδω. Τὰ καθαρὰ φιλολογικὰ ζητήματα εἶναι ἔξω ἀπὸ τὰ πλαίσια τοῦ βιβλίου μας καὶ δὲν πρόκειται νὰ μᾶς ἀπασχολήσουν καθόλου ἔδω. Δίνοντας στὸν Ἐλληνικὸ Κόσμο τὸ αἰώνιο Πλατωνικὸ φιλοσόφημα ἀπάνω στὸ αἰώνιο καὶ τὸ ὑψηλότερο τοῦ Ἐλληνικοῦ Λόγου πρόβλημα τῆς αἰωνίας κοσμικῆς του Μοίρας κρίνουμε ἀναγκαῖο νὰ δώσουμε συνάμα καὶ τὸ ἀπαραίτητο τοῦτο βοήθημα ποὺ θὰ τόνε βοηθήσῃ νὰ συλλάβῃ τὸ βαθύτατο φιλοσοφικὸ νόημα τοῦ φιλοσοφικοῦ στοχασμοῦ τοῦ Πλ., ποὺ τόση βαθειὰ ἔχει σημασία γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴν Ἰστορικὴ Μοίρα τοῦ Ἐλληνισμοῦ καὶ στὸ παρόν καὶ στὸ μέλλον του.

Πρὸς δὲ μως ἔανοιχτοῦμε στὰ πλάτη τῶν κόσμων τῶν φιλοσοφικῶν θεωριῶν ποὺ ἀναπτύσσει δ. Πλ. στὸν πανηγυρικό του, εἶναι ἀνάγκη νὰ διαφωτίστῃ ἐν[°] ἄλλο σοβαρὸ ζήτημα ποὺ ἔχει σχέση μὲ τὴ μορφὴ καὶ τὴν οὖσία καὶ τὴν Ἰστορία τοῦ ἔργου. Ὁ Μ. εἶναι ἔνας «ἐπιτάφιος πανηγυρικὸς λόγος» πὸν μοιάζει στὴ μορφὴ μὲ τοὺς ἄλλους Ἐλληνικοὺς ἐπιτάφιους λόγους τῆς Ἀρχαίας Ἐποχῆς. Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ δὲ κύριος σκοπὸς τοῦ Πλατωνικοῦ ἐπιταφίου εἶναι

δ ἐγκαμιασμὸς τῆς Ἀθηναϊκῆς πολιτείας καὶ δ σκοπὸς αὐτὸς εἶναι δ κύριος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς καὶ τοῦ περιφήμου ἐπιταφίου λόγου τοῦ Περικλῆ (Θουκυδ. Β. 35—46), ὑπῆρξαν πολλοὶ στὸ παρελθὸν ποὺ ὑποστήριξαν τὴν θεωρία, πὼς τάχα δ Πλ. ἐμιμήθηκε στὸ λόγο του τὸν ἐπιτάφιο τοῦ Περικλῆ. Τὴν γνώμην αὐτὴν πρῶτος ὑποστήριξε δια τὸν Διονύσιος δ Ἀλικαρνασσεὺς (Δημοσθ. ΚΓ.). Ἄλλος δὲ γνώμη αὐτὴ δὲν εἶναι καθόλου σωστή. Ἐκτὸς τοῦ διτὶ δὲν μπορεῖ νὰ γίνεται λόγος γιὰ «μίμηση», διτὰν πρόκειται γιὰ φιλοσοφικὸ πνεῦμα τοῦ ὑψους καὶ τοῦ δημιουργικοῦ μεγαλείου τοῦ δημιουργοῦ τῆς «Πολιτείας», καὶ ἡ βαθύτερη ἔξεταση τῶν δυὸς λόγων φέρνει στὸ φῶς, πὼς τοὺς λόγους αὐτοὺς χωρίζουν βαθύτατες καὶ διίζικώτατες διαφορές. Ἡ οὐσία τοῦ λόγου τοῦ Περικλῆ τοῦ Θ. εἶναι περιγραφική, ἥθιστη, ψυχογραφική, προσωπογραφική τῆς πνευματικῆς καὶ ἥθικῆς προσωπογραφίας τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Κόσμου καὶ καθαρὰ δητορική. Ἡ οὐσία δημοστὸς τοῦ λόγου τοῦ Πλ. εἶναι καθαρὰ καὶ ἀπόλυτα φιλοσοφική. Ο πρῶτος λόγος περιορίζεται στὸ νὰ μηνήσῃ τὴν Ἀθηναϊκὴν πολιτείαν καὶ νὰ δώσῃ μιὰ ὑπερθαυμαστήν, ἀπὸ τὴν ἀποψην τῆς δύναμης τῆς περιγραφῆς καὶ τῆς δωμαλεύτητας τοῦ λόγου καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς ὁμορφιᾶς, κλασσικὴν εἰκόνα τῆς ψυχολογίας τοῦ κόσμου τῆς Ἀθηναϊκῆς Δημοκρατίας στὴν δραιότερη στιγμή της, στὰ χρόνια τοῦ Περικλῆ, δὲ λόγος δημοστὸς τοῦ Πλ., ὃς καθαρὰ δημιουργικὸς καὶ φιλοσοφικὸς στὸν οὐσιαστικὸ χαρακτήρα του, ἀνεβαίνει σὲ ὑψηλότερες σφαῖρες, ἔχει ὑψηλότερες ἀξιώσεις καὶ πραγματοποιεῖ ὑψηλότερες ἐπιτεύξεις. Οἱ πνευματικοὶ δρίζοντες τοῦ Πλατωνικοῦ λόγου εἶναι εὐρύτεροι. Ἡ πνευματικὴ καθαρὰ φιλοσοφικὴ ἐποπτεία τοῦ Πλ. εἶναι πλατύτερη, βαθύτερη, ὑψηλότερη, συγκλονιστικώτερη. Ο λόγος τοῦ Θ., μὲ δλη τὴν αἰσθητικὴν ἐντελέχειαν του, δὲ μᾶς δίνει τὸν πνευματικὸ σεισμὸ καὶ τὸν ψυχικὸ ἐνθουσιασμὸ ποὺ μᾶς δίνει δὲ λόγος τοῦ Πλ. Ο Περικλῆς τοῦ Θ. ὑψώνει τὴν Ἀθηναϊκὴν πολιτείαν στὸ κέντρο μόνο τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν συγκρίνει μόνο μὲ τὶς ἄλλες ἀρχαῖες Ἑλληνικὲς πολιτείες, δὲ Πλ. δημοστὸς ὑψώνει τὴν Αἰωνίαν Ἀθήνα στὸ κέντρο τῆς Αἰωνίας Ἑλλάδας, συνάμα δημοστὸς τὴν Αἰωνίαν Ἀθήνα, ὃς πολιτεία ποὺ ἐνσαρκώνει τὴν Αἰωνία Ἑλλάδα, τὴν ὑψώνει στὸ κέντρο δημοστὸν τοῦ Κόσμου καὶ τῆς Παγκόσμιας Ἰστορίας. Ο λόγος τοῦ Θ. εἶναι ἐσωτερικός, ἐνδοελληνικός, δὲ λόγος δημοστὸς τοῦ Πλ., στὸν πραγματικὸ οὐσιαστικὸ χαρακτήρα του, εἶναι Πανελλαδικὸς καὶ συνάμα παγκόσμιος, Ἑλληνολατρικὸς καὶ ἀντιβαρβαρικός. Ἡ ἐσωτερικὴ φύση καὶ τῶν δυὸς λόγων φωτίζεται ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν ψυχολογίαν, τὰ βαθύτερα αἴτια καὶ τοὺς σκοποὺς τῶν δημιουργῶν τους στὶς στιγμὲς τῆς δημιουργίας τους. Ο Περικλῆς ἀπαγγέλλει τὸ λόγο του σὲ μιὰ κριτιώτατη Ἰστορικὴ στιγμὴ τῆς πατρίδας του, στὴ στιγμὴ ποὺ ἀρχίζει δὲ πιὸ τρομερὸς καὶ πιὸ καταστρεφτικὸς πόλεμος τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας μὲ τὸ θανάσιμο ἔχθρο της, τὴν Σπάρτην. Ο κύριος σκοπός του εἶναι νὰ ἔξυψωσῃ τὸ πολεμικὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν νικηφόρα τοὺς ἔχθρούς τους. Ο Πλ. δημοστὸς ἔχει μὲ τὸ λόγο του πλατύτερους καὶ ὑψηλότερους σκοπούς. Ο λόγος του γράφτηκε στὰ 386, σὲ μιὰ κριτιώτατη στιγμὴ τῆς Ἰστορίας δχι μόνο τῆς Ἀθηναϊκῆς πολιτείας, ἀλλὰ καὶ δημοστὸν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Η στιγμὴ αὐτὴ εἶναι ἡ στιγμὴ τοῦ σεισμικοῦ γιὰ δὲ τὸν Ἑλλη-

νισμὸ γεγονότος τῆς αἰσχρῆς συνθήκης τῆς εἰρήνης τοῦ Ἀνταλκίδα ποὺ συγκλόνισε μὲ τοὺς ταπεινωτικοὺς δρους της ὀλόκληρο τὸ Ἑλληνικὸ Ἐθνος. Στὴ στιγμὴ αὐτὴ μονάχα ἡ Ἀθηναϊκὴ πολιτεία ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες Ἑλληνικὲς πολιτεῖες στάθηκε στὸ ὑψος της καὶ ἀντάξια τοῦ παρελθόντος της δὲν ἐπρόδωσε τὴν κοσμικὴν καὶ τὴν ἴστορικὴν μοίρα της καὶ δὲν πῆρε μέρος στὸ ἔθνικὸ ζγκλημα καὶ ἀνοσιούργημα τῆς συνθήκης αὐτῆς ποὺ ἔκαμε τὴν Ἑλλάδα προτεχτορᾶτο τοῦ βασιληᾶ τῆς Περσίας. Ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ πανηγυρικοῦ τοῦ Πλ. εἶναι νὰ ἔξυψώσῃ τὴν αἰωνία πολιτεία τῆς Ἀθηνᾶς στὰ μάτια ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὡς τὴ μόνη ἀπ' ὅλες τὶς Ἑλληνικὲς πολιτεῖες ποὺ ἐνσαρκώνει τὸ αἰώνιο πνεῦμα καὶ τὴν αἰωνία ψυχὴν καὶ μοίρα τῆς Αἰωνίας Ἑλλάδας μὲ τὸν πανελληνικὸ καὶ πανεθνικὸ ἴστορικὸ δόλο της σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες τῆς ἴστορίας της, καὶ στὸ παρελθόν, ὡς ὑπέρμαχος καὶ ἵπποτικὸς προστάτης ὅλων τῶν ἀδυνάτων καὶ ἀδικημένων καὶ κατατρεγμένων τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας καὶ ὡς Μητέρα τῶν Μαραθωνιμάχων—Πατέρων ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν νικῶν ἐναντίον τῶν βαρβάρων—τῶν Σαλαμινομάχων, τῶν Ἀθηναίων Πλαταιομάχων καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἥρωών της τῶν Ἑλληνοπερσικῶν πολέμων, καὶ στὸ παρόν, ὡς ἀντάξια ὅλης τῆς ἴστορίας της μὲ τὴν ἔθνικὴν στάση της στὸ ζήτημα τῆς εἰρήνης τοῦ Ἀνταλκίδα. Μὲ τὴν ἴστορικὴν αὐτὴν θέση της καὶ τὴν Πανελλήνια καὶ παγκόσμια ἀχτινοβολία της ἡ Ἀθηναϊκὴ πολιτεία μπορεῖ νὰ συνενώσῃ ὅλους τοὺς Ἑλληνες γιὰ νὰ φέρουν σὲ τέλος τὸν προαιώνιο ἀγώνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐναντίον τοῦ κόσμου τῶν βαρβάρων. Ἡ ἔθνικὴ ἐνότητα ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἐποχῆς του κάτω ἀπὸ τὴν ἥγεσία τῆς πατρίδας του, ἀναγεννημένης καὶ ὑψωμένης στὸ φῶς τῆς αἰωνίας της Μοίρας, γιὰ τὸν ἀγώνα καὶ τὴν νίκη τῆς Πανελλάδας ἐναντίον τῆς Πανασίας εἶναι ὁ βαθύτερος σκοπὸς τοῦ Πλ. Καὶ γιὰ νὰ πετύχῃ τὸ σκοπό του αὐτὸν ὁ Πλ. ἀνεβάζει μὲ τὸν πανηγυρικό του λόγο τὴν Αἰωνία Ἀθήνα στὶς κορυφὲς τῆς Ἑλληνικῆς Αἰωνιότητας ἀπ' ὅπου ἀχτινοβολάει ὡς Μητέρα τῆς Αἰωνίας Πανελλάδας καὶ τῆς Αἰωνίας Πανανθρωπότητας. Ὁ λόγος τοῦ Θουκ. εἶναι ἡ κλασσικώτερη προσωπογραφία τοῦ αἰωνίου κόσμου τῆς ἀιθάνατης πολιτείας τῶν Θεῶν, ὁ λόγος τοῦ Πλ. εἶναι ὁ ὑψηλότερος αἶνος καὶ τὸ πιὸ μεγαλόπρεπο μεγαλυνάρι ποὺ ὑψώθηκε ποτὲ πρὸς τὴν αἰωνία πολιτεία, τὸ συγκλονιστικώτερο σάλπισμα τῆς αἰωνίας Ἑλληνικῆς Ψυχῆς πρὸς τοὺς αἰθέρες τῶν αἰωνίων κοσμικῶν της πεπρωμένων.

4. Η ΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΥ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

α'. Ο ΕΛΛΗΝΟΛΑΤΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΒΑΡΒΑΡΙΚΟΣ ΧΑΡΑΧΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΥ. Ο ΠΡΩΤΟΣ "ΕΠΑΙΝΟΣ", ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ (236 D – 237 D)

Στὸ ἀληθινὸ νόημα τοῦ Μ. μᾶς ὑψώνουν οἱ ἴδιοι οἱ λόγοι τοῦ Πλ. Ἡ κεντρικὴ καὶ πιὸ ὑψηλὴ ἴδεα τοῦ Πλ. εἶναι ἐδῶ ἡ ἴδεα τῆς ἀστραφτερῆς πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς οὐσίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δπως ἐνσαρκώνεται στὸ ὑπεροχνικὸ πνεῦμα καὶ τὴν ὑπερχρονικὴν ψυχὴν τῆς Αἰωνίας Ἀθήνας, καὶ τῆς ἀβυσσαλέας πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς ὑπεροχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου ἀπάνου ἀπ'

ὅλο τὸν ἄλλο κόσμο, τὸν κόσμο τῶν βαρβάρων, ποὺ κινεῖ τὴν περιφρόνησην
ὅλων τῶν Ἑλλήνων, καὶ συνεπῶς τοῦ ὑψωμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου ἀπάντου ἀπ’ δλους τοὺς ἄλλους λαοὺς δλης τῆς Γῆς ὡς τοῦ μοναδικοῦ μέσα στὸ Σύμπαν Κόσμου ποὺ ἐνσαρκώνει τὰ αἰώνια ἴδαινικὰ τῆς ὥραίας καὶ φωτοβόλας θεοπλασμένης καὶ θεοπλάστρας Ζωῆς καὶ τὴν αἰώνια Μοίρα τὴς δλης τῆς Ἀνθρωπότητας. Τὸ ἥλιακὸ δρμα τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοσυνείδησης εἶναι ἔδωστὸ μεσουράνημά του. Ἡ αἰώνια Ἑλληνικὴ Ψυχὴ εἶναι ἔδωστὸ δλης τῆς ὑπερκόσμια ἀχτινοβολία της καὶ ἔχει ἀστραφτερὴ συνείδηση δλης τῆς ὥμορφιας καὶ λάμψης της, τοῦ κοσμικοῦ μεγαλείου της καὶ τῆς θείας Ἰστορικῆς Μοίρας της καὶ πραγματοποιεῖ τὸν ὑψηλότερο καὶ ὥραιότερο πνευματικὸ καὶ ἡθικὸ ἀνθλότητος. Τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ βαθύτερου καὶ οὐσιαστικὰ χαραχτηριστικῶτερου λόγου τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ δλων τῶν αἰώνων «Πᾶς μὴ Ἑλλην βάρβαρος» εἶναι οὐσία καὶ τὸ καταστάλαγμα τοῦ Πλατωνικοῦ πανηγυρικοῦ. Ὁ θεῖος δημιουργὸς τοῦ «Συμποσίου» καὶ τοῦ «Φαίδρου» ἀκούει βαθειὰ μέσα του στὸ ἔργο του αὐτὸ δλη τὴν ὑπερκόσμια συμφωνία τῶν φωνῶν δλων τῶν πνευματικῶν πατριαρχῶν καὶ ἐμναρχῶν τοῦ αἰώνιου Ἑλληνισμοῦ καὶ ἀπάντω ἀπ’ δλες τὴ σεραφοχερουβικὴ φωνὴ τῆς θείας Ἰφιγένειας τοῦ Εὔρυπίδη, τὴ φωνὴ τοῦ αἰώνιου τραγουδιοῦ τῆς αἰώνιας Ἑλληνικῆς Μοίρας:

«Βαρβάρων Ἑλληνας ἀρχειν εἰκός, ἀλλ’ οὐ βαρβάρους,

Μῆτερ, Ἑλλήνων τὸ μὲν γὰρ δοῦλον, οἱ δὲ ἐλεύθεροι».

Ἡ Αἰώνια Ἀθήνα—Αἰώνια Πανελλάδα, ὡς ἴερὴ Μητέρα τῶν αἰώνιων θεῶν τῆς ἥλιογέννητης καὶ ἥλιοφεγγοβολούσας Ζωῆς, τῶν θεῶν τοῦ Ὥραίου καὶ τοῦ Ὅψηλοῦ, τοῦ Λόγου καὶ τῆς Ἱδέας, τοῦ Ἡλιού καὶ τῆς Αἰώνιότητας ἀντιπαραβάλλεται σὲ κάθε στιγμὴ στὸ Μ. πρὸς τὸν ἀντίποδά της, δλο τὸν ἄλλο κόσμο, τὸν κόσμο τῶν βαρβάρων, καὶ ὑψώνεται ἀπάνου ἀπὸ τὸν κόσμο τῶν βαρβάρων. Ὁ κόσμος τῶν βαρβάρων εἶναι ὁ κόσμος τοῦ Δεσποτισμοῦ καὶ τῆς πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς Δουλείας, τῆς παγκυριαρχίας τοῦ ἀπολύτου Ὅλισμοῦ καὶ τοῦ ἀπολύτου Μηδενισμοῦ, τοῦ κράτους τοῦ Ζόφου καὶ τῶν Ἀβύσσων τῆς Ζωῆς. Ὁ κόσμος ἀντίθετα τῆς Αἰώνιας Ἀθήνας—Αἰώνιας Ἑλλάδας εἶναι ὁ κόσμος τῆς πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς Ἐλευθερίας, τοῦ Φωτός, τῆς λατρείας τοῦ Πνεύματος καὶ τῶν αἰώνιων Ἀξιῶν — Θεῶν τοῦ Πνεύματος, τῆς πιὸ ἀστραφτερῆς νίκης καὶ τοῦ ἀπολύτου θριάμβου τῶν δημιουργικῶν δυνάμεων τῆς Ζωῆς, τῆς ἀποθέωσης τοῦ Ἀνθρώπου καὶ τῆς ὥραίας δημιουργικῆς Ζωῆς.

Ἡ ἀληθινὴ αὐτὴ ἔρμηνεία τοῦ πανηγυρικοῦ τοῦ Πλ. δὲν εἶναι καρπὸς ὑποκειμενισμοῦ καὶ αὐθαίρετων στοχασμῶν, ἀλλὰ θεμελιώνεται ἀπάνω στὰ ἴδια τὰ λόγια τοῦ ἀρχαίου κειμένου. Ὁ Πλ. ἔκφράζει στὸ Μ. σὲ κάθε στιγμὴ του ἐντονώτατα καὶ ἔμφαντικώτατα καὶ μὲ τὸν πιὸ χτυπητὸ τρόπο, τὸν ἀντιθετικὸ τρόπο ποὺ δὲν ἀφήνει καμιὰ ἀπολύτως ἀμφιβολία, τὸν κύριο αὐτὸ σκοπό του καὶ τὸν καθαρὸ Ἑλληνολατρικὸ καὶ ἀντιβαρβαρικὸ οὐσιαστικὸ χαραχτήρα τοῦ ἔργου του. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τοῦ πανηγυρικοῦ του μὲ τὴ μαγικὴ δύναμη τῆς ἴερῆς τέχνης του καὶ τοῦ θείου λόγου του μᾶς υψώνει στὸ πνευματικὸ καὶ ἡθικὸ κλῖμα τῆς καταπληκτικῆς δημιουργίας του. Μὲ τὸν πανηγυρικό του ἔχει τρεῖς

εἰδικώτερους σκοπούς. Ὁ πρῶτος εἰδικὸς σκοπός του εἶναι τὸ ὑψηλὸ ἐγκώμιο, δ «ἴκανὸς ἔπαινος», τῶν ἀθανάτων ἡρωϊκῶν νεκρῶν τῆς Αἰωνίας Ἀθηνας ποὺ ἔδωσαν τὴν ζωή τους γιὰ τὴν παγκόσμια ἀχτινοβολία της καὶ τὴν παναιώνια δόξα της: «δεῖ δὴ τοιούτου τινὸς λόγου ὅστις τοὺς μὲν τετελευτηκότας ικανῶς ἔπαινέσεται» (236 E). Ὁ δεύτερος εἰδικὸς σκοπὸς εἶναι ἡ «παραίνεσις» πρὸς ὅσους ζοῦν, τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς ἀδερφοὺς τῶν πεθαμένων ἡρώων τῆς Ἀθηναϊκῆς πολιτείας τοῦ καιροῦ του, νὰ μιηθοῦν σ' ὅλῃ τῇ ζωῇ τους τὸν ἡρωϊσμὸ καὶ τὸ ἡρωϊκὸ παράδειγμα τῶν πατέρων ἢ ἀδερφῶν τους: «τοῖς δὲ ζῶσιν εὔμενῶς παραίνεσται, ἐκγόνοις μὲν καὶ ἀδελφοῖς μιμεῖσθαι τὴν τῶνδε ἀρετὴν παρακελευθύμενος» (236 E). Καὶ δ ἡ τρίτης εἰδικὸς σκοπὸς του εἶναι ἡ παρηγοριά, ἡ «παραμυθία», τῶν γονεῶν τῶν ἡρωϊκῶν νεκρῶν: «Πατέρας δὲ καὶ αητέρας καὶ εἴ τινες τῶν ἀνωθεν ἔτι προγόνων λείπονται, τούτους δὲ παραμυθούμενος» (236 E). Ὁ «ἔπαινος» τῶν ἡρώων περιλαβαίνει τὸ πρῶτο καὶ μεγαλύτερο μέρος τοῦ ὅλου πανηγυρικοῦ (237 A—246 A), ἡ «παραίνεσις» τὸ δεύτερο μέρος (246 A—247 C) καὶ ἡ «παραμυθία» τὸ τρίτο καὶ τελευταῖο μέρος (247 C—249 C).

Τὸ ἐγκώμιο τῶν ἡρώων τῆς Ἀθηναϊκῆς πολιτείας ἐμπνέει τὸ πνεῦμα τῆς Ἑλληνικῆς Πατριδολατρείας— Ἡρωλατρείας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀντιβαρβαρισμοῦ. Καὶ πρῶτα-πρῶτα τὸ εἰσαγωγικὸ μοτίβο τοῦ πανηγυρικοῦ μᾶς βυθίζει στὰ βάθη τοῦ προαιώνιου κόσμου τῆς Ἑλληνικῆς Προγονολατρείας καὶ Ἡρωλατρείας. Ἀπὸ τὰ πανάρχαια χρόνια τῶν αἰώνων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Μυθολογίας καὶ τῆς πρώτης Ἑλληνικῆς Θρησκείας ἔχει θεσπιστῇ καὶ ίσχύει παναιώνια ὡς ὑπέρτατος Πανελλήνιος νόμος, πηγὴ ὅλης τῆς ζωῆς καὶ ὅλης τῆς Ἰστορίας καὶ τῆς Κοσμικῆς Μοίρας τοῦ Πανελληνισμοῦ, τὸ Πανελλήνιο Δίκαιο τῶν Νεκρῶν, ποὺ ἐπιβάλλει τὴν πάνδημη ταφὴ τῶν ἡρώων ποὺ ἔπεσαν στὸ πεδίο τῆς μάχης γιὰ τὴ ζωή, τὴν τιμὴν καὶ τὴ δόξα τῆς πατρίδας τους, καὶ τὴν ἐξύμνηση τῶν ἡρωϊκῶν ἀθλῶν τους. Στὶς Ἰκέτιδες τοῦ Εὐρυπίδη βλέπουμε, δτι ἔνας ἀπὸ τοὺς ὁραιότερους τίτλους δόξας καὶ Πανελλήνιας ἀχτινοβολίας τῶν Ἀθηναίων, τῶν ἱπποτῶν τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας, εἶναι δ βαθύτατος θρησκευτισμός τους καὶ ἡ μὲ βαθειὰ θρησκευτικὴ εὐλάβεια καὶ πίστη τίρηση τῶν ἐπιταγμάτων τοῦ Πανελλήνιου Δικαίου, τῆς ταφῆς καὶ τῆς λατρείας ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο τῆς πατρίδας τους τῶν νεκρῶν ἡρώων, λατρείας ποὺ ἦταν τὸ θεμέλιο τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Θρησκείας. Ἐπίσης δ Ἀισχύλος μὲ τοὺς αἰώνιους λόγους του τοῦ ἐγκωμίου τοῦ Ἐτεοκλῆ («Ἐπτὰ ἐπὶ Θῆβας») καὶ δ Ἡρόδοτος (A. 30) μὲ τὸν περίφημο μῆνι τοῦ Σόλωνα καὶ τοῦ Κροίσου μᾶς ἀποκαλύπτουν, πὼς ἡ ὑψιστὴ δόξα καὶ ἡ ὑπέρτατη μέσο στὸν Κόσμο εὑδαιμονία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀνθρώπου, στὰ μάτια ὅλων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἥταν δ ἡρωϊκὸς θάνατος γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Πατρίδα καὶ ἡ πάνδημη ταφὴ τῶν νεκρῶν ἡρώων ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο τῆς πατρίδας τους. Στὸ πνευματικὸ καὶ θρησκευτικὸ αὐτὸ κλῖμα μᾶς μεταρσιώνουν ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ οἱ ὑπέροχοι λόγοι τοῦ εἰσαγωγικοῦ μοτίβου τοῦ πανηγυρικοῦ: «Ἐργῳ μὲν ἥμιν οἶδε ἔχουσιν τὰ προσήκοντα σφίσιν αὐτοῖς, ὃν τυχόντες πορεύονται τὴν εἰμαρμένην πορείαν, προπεμφθέντες κοινῇ μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως, ἵδιᾳ δὲ ὑπὸ τῶν οἰκείων λόγῳ δὲ δὴ τὸν λειπόμενον κόσμον δ τε νόμος προστάττει